KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 72 (1) IZDAN 1. MAJA 1924.

PATENTNI SPIS BR. 1873.

Waffenfabrik Mauser A. G., Oberndorf na Nekaru.

Novine na cilindričnom zatvaraču sistema Mauser.

Prijava od 30. marta 1921. Važi od 1. juna 1923.

Pravo prvenstva od 1. novembra 1921.

Izum se odnosi na novine na cilindričnom zatvaraču sistema Mauzer, kod kojih se postiže napinjanje pomoću krivina ili površina za napinjanje. Novine imaju za cilj uprošćavanje i popravljanje ovakvih zatvarača i sastoje se u glavnom u tome, da na pr. otpada navrtka na igli, koja se nalazila u modelu 98, i premeštanjem krivina za napinjanje i zuba za napinjanje, na iglu, izradjen je stražnji završetak čepa, udarečem, obrazovanim kao pozadi zatvorena čaura, koja se zavije na čep i snabdevena je uobičajenim krilcima kočnice. Osim toga je u unutrašnjosti čepa udešen neki protivoslonac za iglu, da se spreči pri paljenju dodirivanje krivina za napinjanje. U daljnjem je po ovom izumu cilindrični zatvarač snabdeven nekim utvrdjivačem, koji se kreće zajedno sa zatvaraćem i vrši razne funkcije koje inače vrši čep ili naročite naprave.

Razne novine se vide na crtežu.

Sl. 1 je delimičan presek kroz pušku, koja je snabdevena novim zatvaraćem.

Sl. 2 je pogled od pozadi na zatvarač, kad ručica i krilce kočnice stoje gore (viseko).

Sl. 3 je uzdužni presek kroz zatvarač ili udarač pri zapetoj igli.

Sl. 4 je pogled odozdo na zatvarač sa delimičnim presekom sa zapetom iglom i sa skinutim udaračem.

Sl. 5 je delimični uzdužni presek kroz čep i udarač sa ukočenom iglom.

Sl. 6 je presek kroz 6—6 na sl. 5.

Sl. 7 je uzdužni presek kros udarač.

Sl. 8 pokazuje u umanjenoj srazmeri žatvarač ili udarač za sebe sa utvrdjivačem i to gledano sa desne strane.

Sl. 9 je pogled na isto a

Sl. 10 je pogled odozdo na isto.

Sl. 11 je pogled od spreda na čelo zatvarača u uveličanoj srazmeri.

Sl. 12 je takodjer u uveličanoj srazmeri, presek kroz 12—12 po sl. 8.

Sl. 13 pokazuje iznutra utvrdjivač zasebno razgledno prestavljen.

Sl. 14 i sl. 15 prestavljaju dejstvo utvrdjivača na ustavu zatvarača, kao i na izbacača, u dva delimična uzdužna preseka kroz neku pušku.

Sl. 16. i sl 17 su pojedinosti razgledno prestavljene.

Udarač (1) je obrazovan, kao pozadi zatvorena čaura i pomoću pljosnatih zavojaka, zavrćen na čep (2) (sl. 3, sl. 4, sl. 5, sl. 7). Prednji deo čepa (2) ulazi pri zatvorenom zatvaraču unutra u ležište čaure (3) na poznati način, i tu se zakači pomoću bradavice sa strane. Na igli (4) sa nalazi krivina (zavojci) napinjanja (5) i za zub za napinjanje (6) (sl. 5). Ona je u ostalom snabdevena uzdubkom (7) koji služi za umetanje udarne opruge (8) (sl. 3). Da se spreči ispadanje obe opruge pri rasklapanju napinjača, drži se tako uzan prennik izdupka u njegovom prednjem delu, da udarna opruga prileži sa trenjem i na taj način se zadržava. Udarna igla (4) je snabdevena na svom prednjem kraju rupom (9) (sl. 3) kroz koju može izlaziti vazduh,

pri zapinjanju igle, koji ne može da izlazi pozadi radi zatvorenog zapinjanja tako, da je nemoguće obrazovanje sabivenog vazduha, koji dejstvuje protiv zapinjanja.

Premeštenje zavojaka (krivine) zapinjanja i zuba za zapinjanje na iglu, pravi kao suvišnom upotrebu navrtke igle, koja se do sada nalazila na pr. kod modela 98. Da se zapreči da udari zavojak zapinjanja (5) na igli na odgovarajući zavojak na čepu (2), predvidjen je u unutrašnjosti čepa izrezak ili odbojač (10), na koji već priljubi dno udarne igle (11), kad su oba zavojka napinjanja još za malo udaljeno jedna od druge (sl. 4 desno).

Kočnica (12) koja je kao takva već poznata, nosi na svojoj osovini navlaku, kojom zahvata pri zapetoj igli preturanjem krilca na dešno, iza nastavka ili navlake (14), udarne igle (4) i drži ovu čvrsto pod isvesnim pritiskom u natrag u zapetom stanju (sl. 5 i sl. 6). Izrezak (usek) (15) navlake (13) koji je udešen u obliku postavka 14, omogućuje oslobodjenje igle, koji slučaj nastane kad se prevali krilce kočnice na levo. Lopatica 16 kočnice priljubljuje na poznati način pri ukočenom zatvaraču sa (izreskom) usekom osovine (sl. 5 i sl. 6) i tako zaprečava da se prevrne natrag ručica, kad je ovo prilubljivanje sklonjeno pri drugim položajima krilca kočnice.

Utvrdjivač (17) okružuje zatvarač i pričvršćen je na istome na njegovom prednjem kraju bradavicom (18) koja ulazi u usek na zatvaraču (sl. 11 i sl. 13), koji je u necrtanom slučaju predvidjen na prstenu (19) izvlakača (20) koji je obrtljiv na poznati način. Svojim stražnjim krajem ulazi utvrdjivač (17) u usek ručice (21) (sl. 8 i sl. 9) i tu ima produžetak (22) koji ima u svojoj unutrašnjosti usek (23) koji prijanja na odgovarajući jezičac (24) udarača (1) (sl 12). To je slučaj, kad je utvrdjivač (17) tako postavljen, da udarač (1) može prema stvarnoj potrebi da se uvlači u rep sadnika. U tom položaju u kom je utvrdjivaš osiguran protiv izvijanja, drži on sa svojim stražnjim produžetkom (22) (sl. 12) udarač čvrst u svom položaju tako, da obrtanje istog pri povučenom zatvaraču t. j. dakle pri otvorenom zatvaraću nije moguće. Dakle ovde nije više potreban na pr. na puški modela 98 što se nalazi glavni zavoranj, koji se olabavi kao što je poznato već pri zatvaranju zatvaraća, udarcem prema mostu cevanice. Utvrdjivač okružuje zatvarač tako, da se on zajedno s ovim da gurati unutra u repu sanduka (25), gde je on celishodno spolja uzdužno i poprečno nareckan (žljebovima) da bi se umanjilo trenje, kao što se vidi na žrtežu. Na prednjem kraju utvrdjivača je predvidjen još jedan usek (26) (sl. 10 i sl. 13) koji leži tako, da on pri izvlačenju udarača, radi otvaranja zatvarača, tako prilegne na ustavu udarača (27) i time ograniči kretanje zatvarača (sl. 14). Ovim se leva ukačivaćka bradavica (28) koja je na čepu na poznat način predvidjena tako, da uvek biva jednako dobro zakačivanje. Osim toga prijanja utvrdjivač (17) ovde tako gusto uz samu bradavicu (28) da se ne može nahvatati nikakva prljavština i ne može se otežati ukačivanje. Površina (29) utvrdjivača (17) koja leži iza useka (26) dejstvuje jednom polužicom (30) zajedno sa izbacačem (31) koji je obrtljivo pričvršćen (sl. 14 i sl. 15). Ovaj izbacač (31) je u prikazanom slučaju postavljen ispod zatvarača i izlazi, kada je zatvarač sasvim isvučen, svojim jezičkom (zubom) u odgovarajući žleb (usek) koji se nalazi na prednjem kraju čepa (2) (sl. 14 i sl. 16). Pre toga vremena i pri zatvorenom zatvaraču, pritiska puna površina cilindričnog čepa 2, izbacač sa njegovim jezičkom, na dole, tako da njegova polužica (30) iskače gore (sl. 15) i leži na pruzi useka (26) odnosno povšine (29). Pred stizanje krajnjeg kretanja zatvarača, naidje površina (29) koja se nalazi uz usek (26), na poluzicu (30) izbacača (31) i prisilno pritisne ovaj sa njegovim jezičkom u prednji žljeb čepa (sl. 14) tako, da se isteruje čaura metka. Dakle za kretanje izbacača prema stvarnoj potrebi, nije više potrebna neka poluga.

Izbacač (31) je tako pričvršćen i tako obrazovan na svom prednjem kraju, da on pri zatvorenom zatvaraču, prelegne na gornji jezičac izpražnjivača (32) (sl. 15) koji je na poznati način pričvršćen obrtljiv u magacinu i pridržava ugurnuti magacinski ram, ukačinjanjem u usek njegovog zida (cl. 15). Na taj način ostaje izpražnjivač tako dugo zatvoren, dok nije zatvarač tako povučen, da prednji jezičac izbacivača (31) ulazi u prednji žljeb čepa (sl. 14 i sl. 16) t. zn. dakle pred svršetak potpunog izvlačenja udaraća. Ispražnjivač može onda na uobičajen način da se popusti i magacin da se skloni. Za vreme paljenja, drži izbacač ispražnjivača, zatvorenim pod svakim tako, da on i pri potresima za vreme paljenja, ne može da popusti samostalno, i ne može da ispadne uvučeni magacin. Ustava zatvarača (27) (sl. 14 i sl. 17) leži u prikazanom slučaju na poluzi (33) koja je položena da može da se klati ispod repa sanduka 25, na polužici 33 se nalazi uglasti dodatak 34 koji nekim odstojanjem podhvata viljušku 35 obarače. Ove ostojanje ili medjuprostor je tako velik, da se viljuška 35 pri običnom pomeranju obruča 36, radi paljenja, ne upliviše na polužicu 33 ustave zatvarača (27). Tek pri prekomernom povučenju obarača, dodje u dodir viljuška obarača 35 sa dodatkom 34 i povuče ustavu zatvarača prema

dole, tako da se zatvarač može izvaditi iz puške.

PATENTNI ZAHTEVI:

Usavršenje na cilindričnim zatvaračima, sistema Mauzer, naznačeno time, da je premeštanjem zavojka zapinjanja i zuba zapinjanja na iglu udarač (1) obrazovan u obliku pozadi zatvorene čaure, koja je sa spolja zavrćena na čep (1) i snabdevena poznatom kočnicom sa krilcem, koja je kao takva poznata.

2. Usavršenje na cilindričnim zatvaračima po patentskom zahtevu 1, naznačeno time, da je u unutrašnjosti čepa (2) predvidjen neki protivoslonac (odbojac) (10) za iglu na taj način, da se izbegava pri paljenju dodirivanje zavojaka napinjanja.

3. Usavršenje na cilindričnim zatvaračima po patentskim zahtevima 1 i 2, naznačeno time, da se neki utvrdjivač (17), koji je kao takav poznat, koji se kreće zajedno sa satvaračem, koji utvrdjuje udarač, da se ne izvije, iskovišćuje kao odbojac za ustavu zatvarača (27) i za dejstvovanje izbacača (31).

4. Usavršenje na cilindričnim zatvaračima po patentnim zahtevima od 1 do 3, naznačeno time, da je utvrdjivač (17) na svom prednjem kraju pričvršćen bradavicom (18) čepa (2) ili nekog dela čepa i prijanja usekom (23) na odgovarajuči jezičak (24) udarača (1) tako, da ne može da se desi obrtanje u zatvaraču koji je u puški.

5. Usavršenje na cilindričnim zatvaračima po patentntskim zahtevima od 1 do 4, naznačeno time, da je utvrdjivač (17) snabdeven usekom (26) koji pri izvlačenju zatvarača udari na ustavu zatvarača (27).

6. Usavršenje na cilindričnim zatvaračima po patentnim zahtevima od 1 do 5, naznačeno time, da donja površina (29) odbojca (26) utvrdjivača (17), pri povlačenju zatvarača, udari na polužicu (30) izbacača (31) koja iskače u njegovu prugu i dovede tako samostalno izbacač u njegov položaj dejstva.

7. Usavršenje na cilindričnim zatvaračima po patentskim zahtevima od 1 do 6, naznačeno time, da izbacač oslobodjen površinom (29) utvrdjivača (17) pri zatvaranju zatvarača, udešuje se čepom (2) u položaj, kojim zatvara ispražnjivač (32).

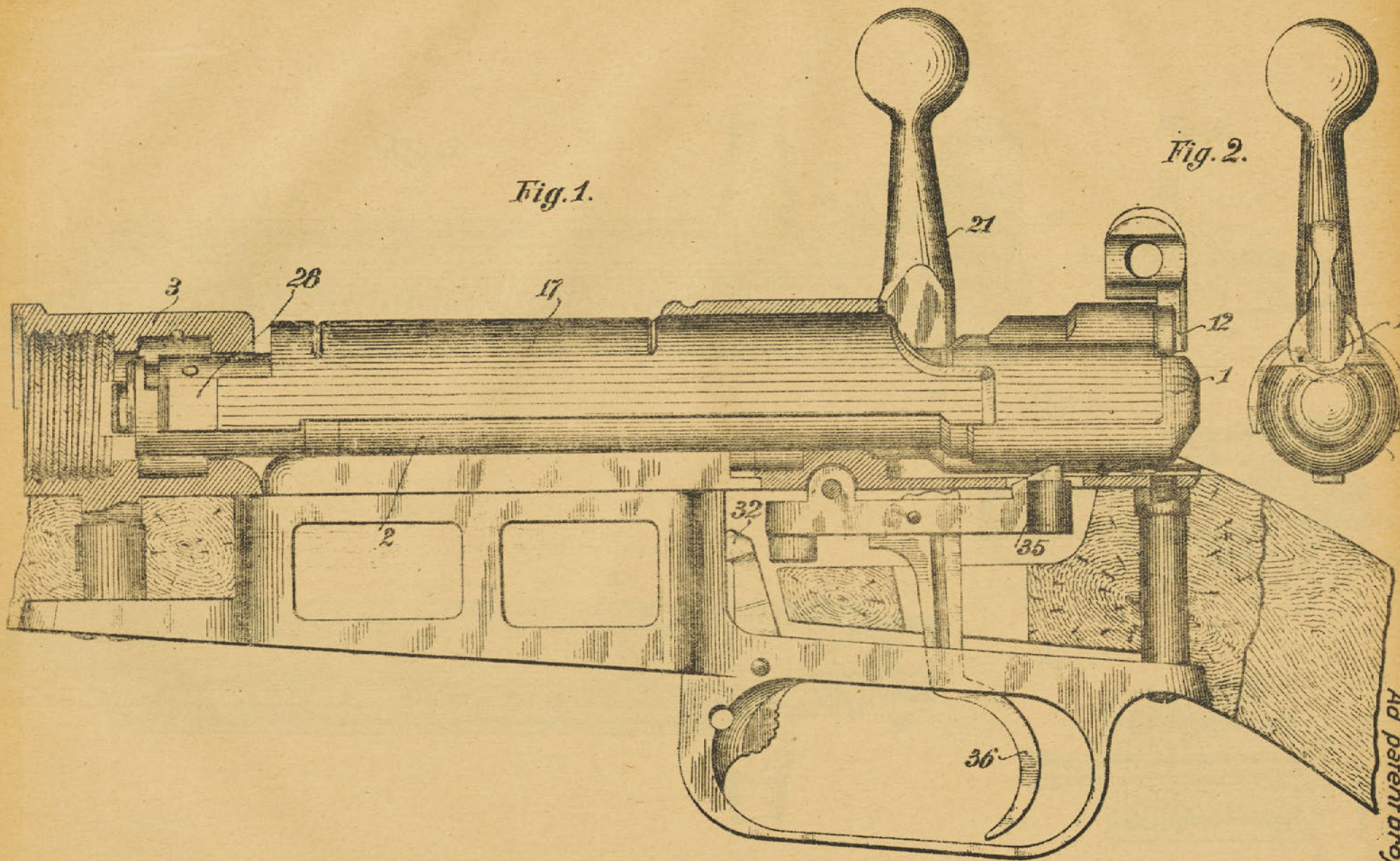

Ad patent broj 1873.

Fig. 3.

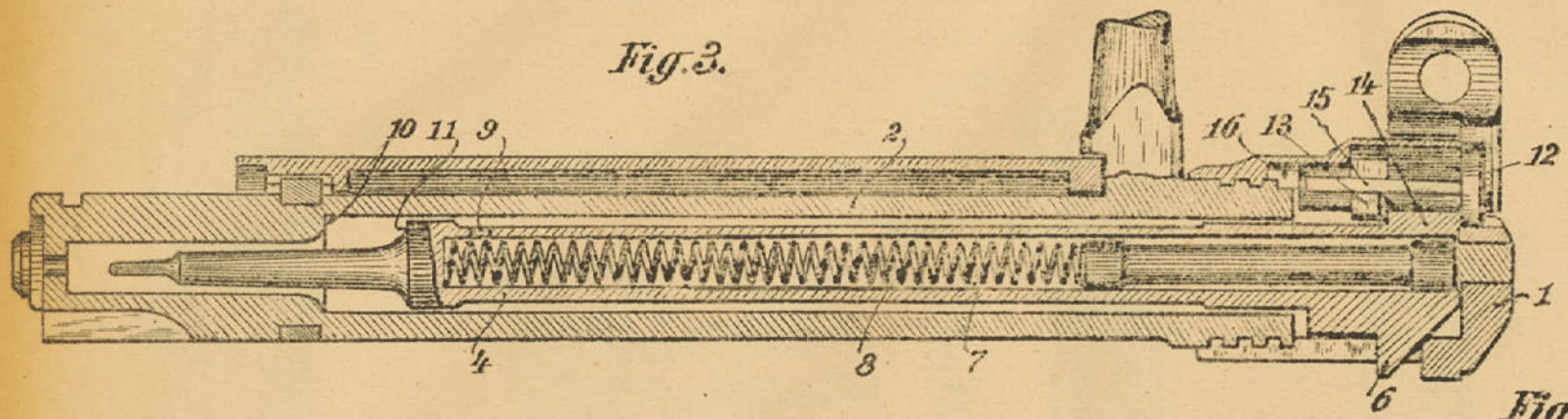

Fig. 6.

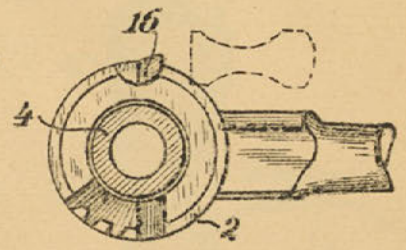

Fig. 5.

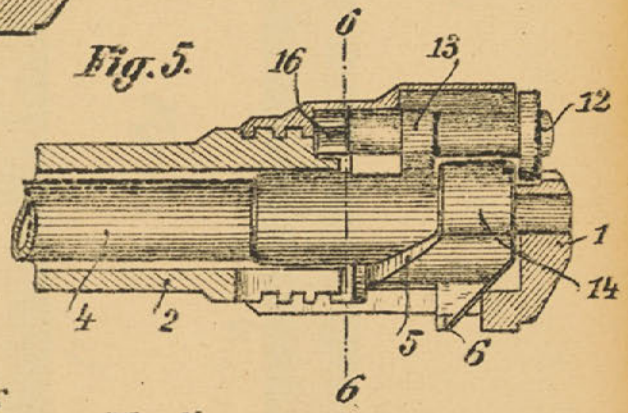

Fig. 4.

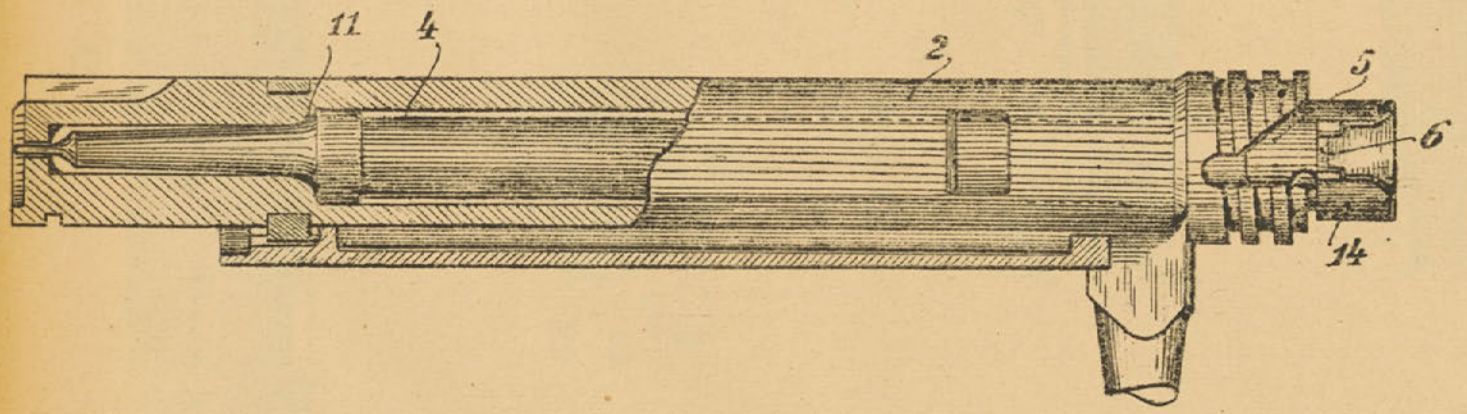

Fig. 7.

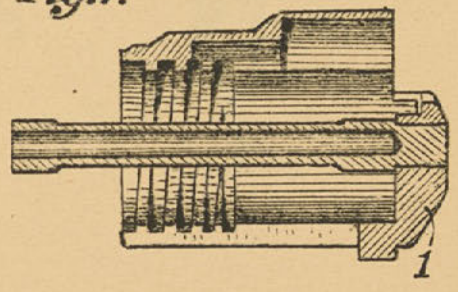

Ad patent broj 1873.

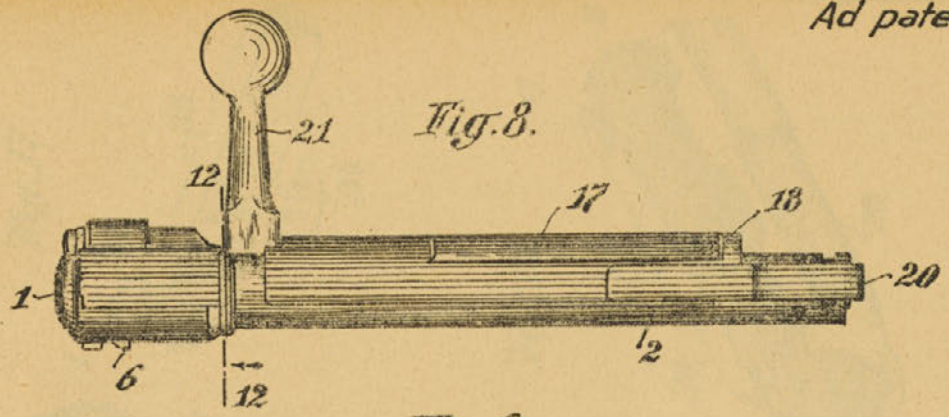

Fig. 8.

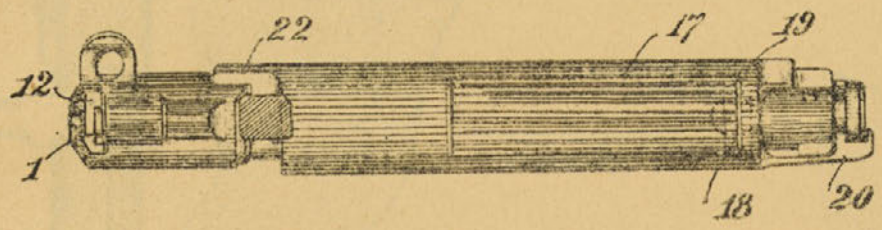

Fig. 9.

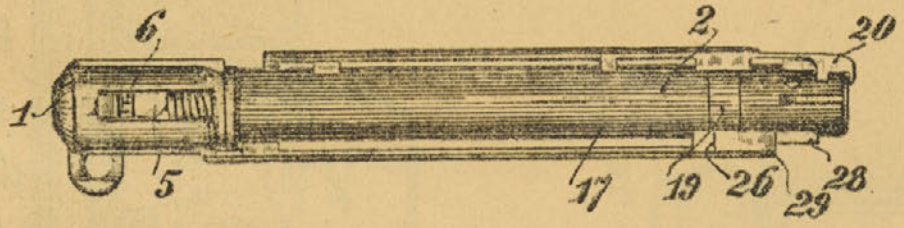

Fig. 10.

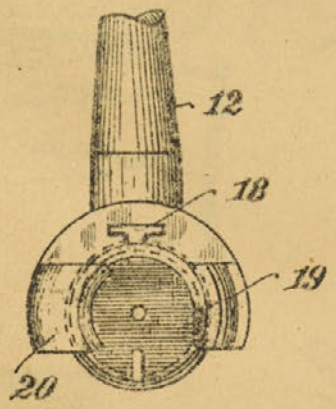

Fig. 11.

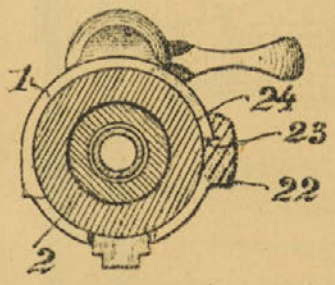

Fig. 12.

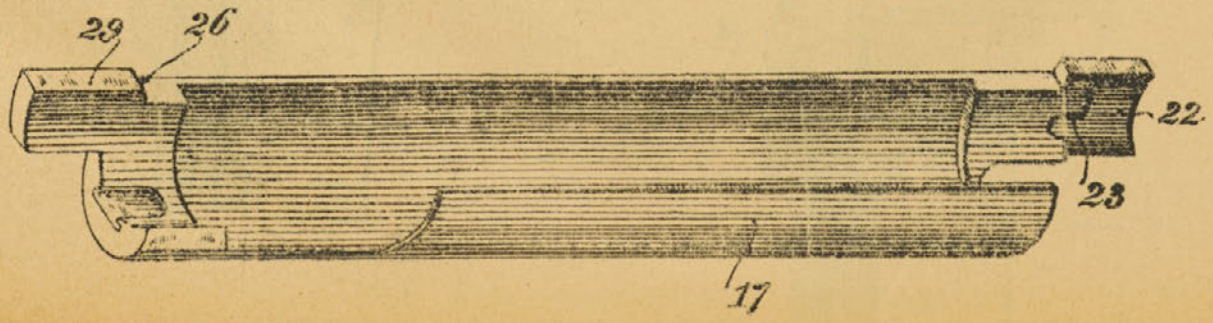

Fig. 13.

Fig. 14.

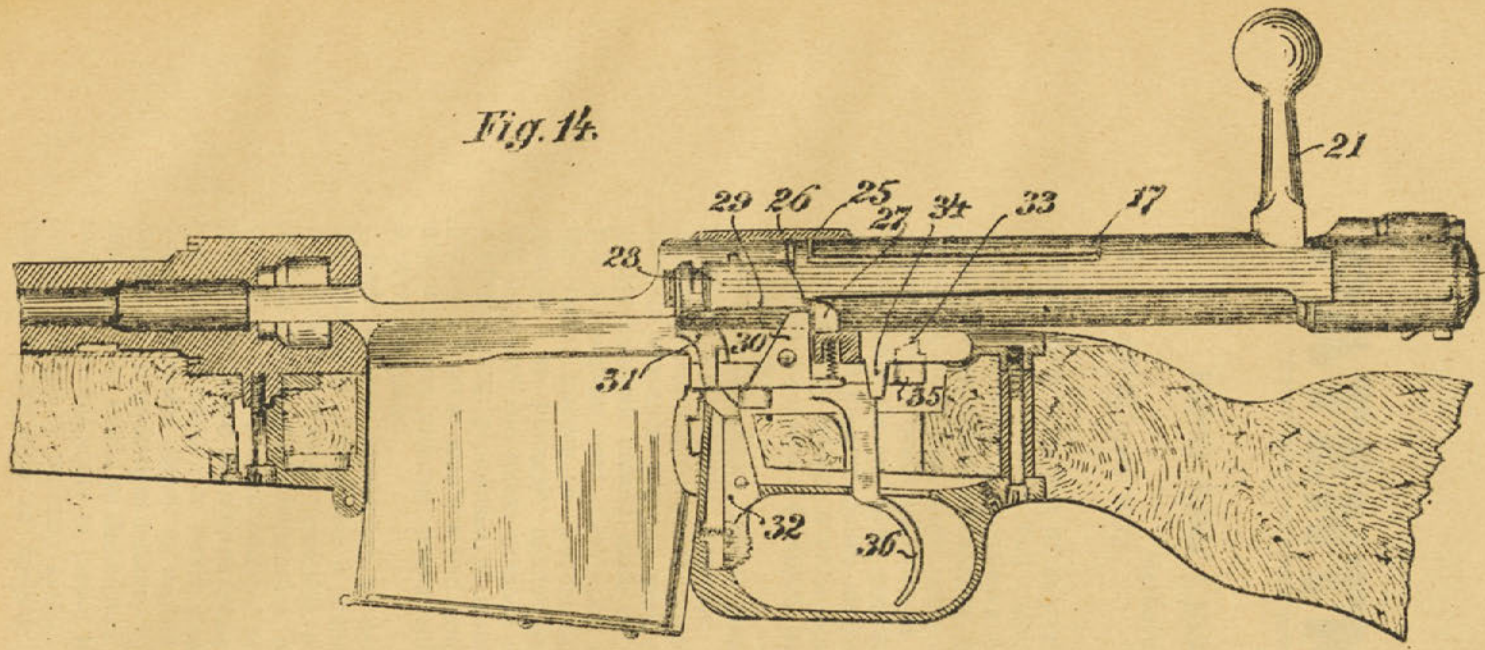

Fig. 17.

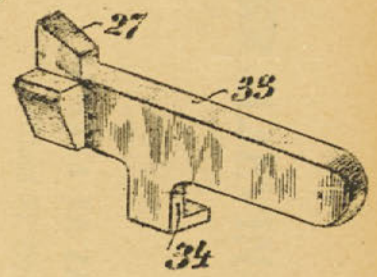

Fig. 15.

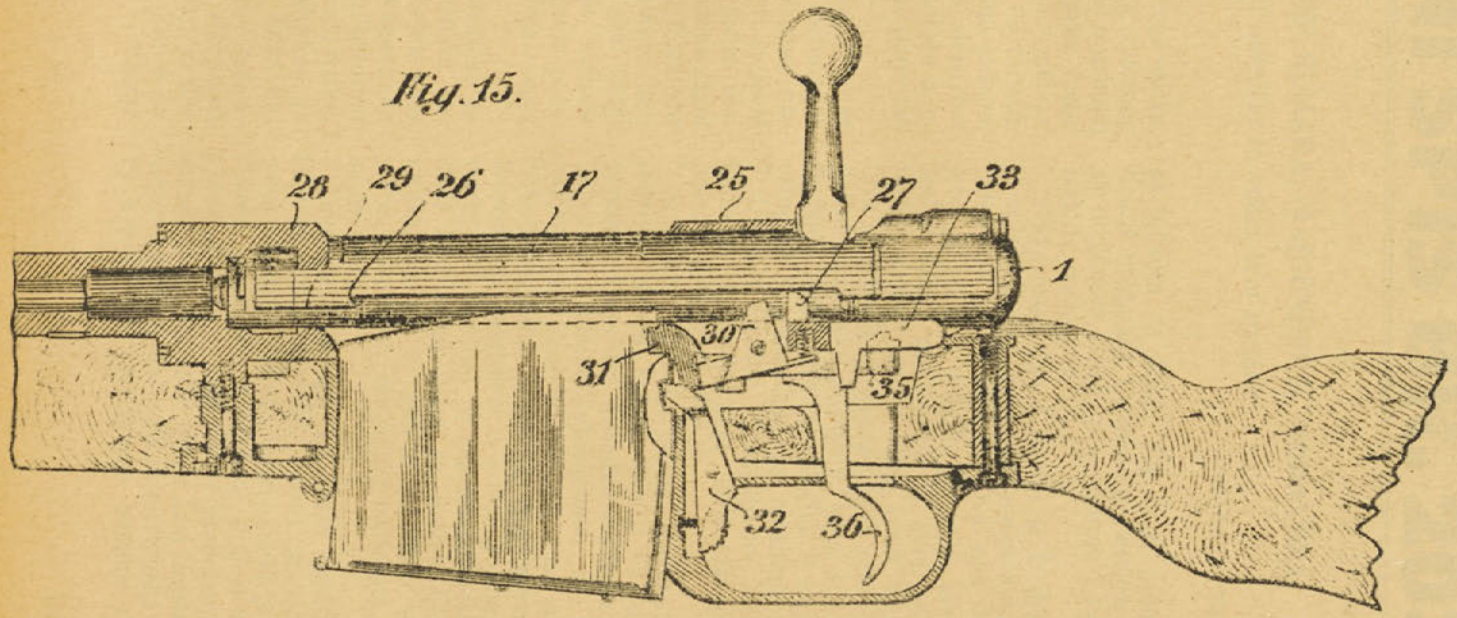

Fig. 16.

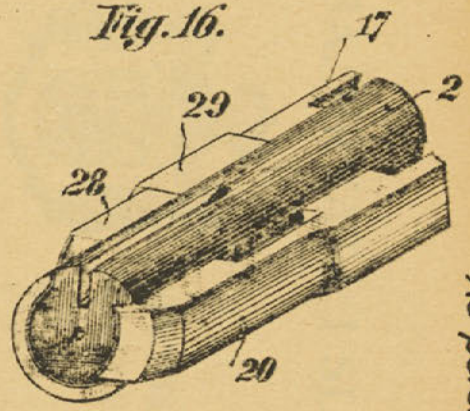

Ad patent broj 1873.